

אור עליון

לעילוי נשמת הצדקת שרה ברכה בת שרה בן פורת ז"ל

לעילוי נשמת נפתלי בן שמעה ברזילי, שמואל משה בן אסתר טוטיאן, משה בן שרה בן-פורת, ת.נ.צ.ב.ה.

שנה שנייה | תשרי תשע"ב, גיליון מס' 22

054-848 6661 Mhbp52@etrog.net.il

השנה יש לעשות בערב ראש השנה "עירובי תבשילין"

מדוע? מה מיוחד השנה משאר השנים?

השנה חל ראש השנה בימים חמישי-שישי, ומיד אחר כך מגיעה השבת, ומאחר ואסור להכין מיום-טוב (ראש השנה) לשבת, אז אין נבשל או נאפה או נדליק את הנר וכל שאר ההכנות ביום שישי בלבד. לכן אין עושים בערב ראש השנה (ביום רביעי) "עירובי תבשילין". אמנם גם אחרי שעשינו "עירובי תבשילין" אין לבשל ולעשות את שאר ההכנות ביום חמישי, אלא רק ביום שישי בלבד.

אין עושים "עירובי תבשילין"?

בערב ר"ה (ביום רביעי), יש לקחת ביד ימין פת במשקל 60 גרם, עם מאכל מבושל (רצוי לקחת מאכל חשוב כגון בשר או דגים) במשקל 30 גרם, ולברך "ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וצונו על מצוות עירוב", ואחר כך יש לומר: "בה העירוב יהא מותר לנו לאפות, ולבשל, ולהדליק נר, ולעשות כל צרכנו מיום טוב לשבת".

מתי אוכלים את העירוב?

אפשר לאכול את העירוב בראש השנה מיד אחר שגמרנו להכין את כל צרכי השבת, אבל יותר טוב לאכול את העירוב בסעודת ליל שבת או בסעודה שלישית של שבת.

המפתח לשנה טובה על פי הקבלה

מידת היסוד

שמות עשר הספירות (לפי סדרן מלמעלה למטה) הן: כתר, חכמה, בינה, חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות. המידה העיקרית המשפיעה עלינו - הן לטוב והן למוטב - היא ספירת ה"יסוד". כשמה כן היא - היסוד לכל המאורעות בעולם. שימו לב! כתוב "כי כל בשמים ובארץ", והנה "יסוד" בגימטריא 80, וגם המילים "כי כל" בגימטריא 80, ללמדך שכל מה שקורה בשמיים ובארץ (=ברוחניות ובגשמיות) הכל תלוי בספירת היסוד.

כתבו המקובלים שהשפעת מידת היסוד קשורה ב"שמירת הברית" ו"שמירת הצניעות". שימו לב! שבעת ה"אושפיזין" (האורחים) שיבואו לבקר בסוכתנו מכוונים כנגד 7 ספירות מ"חסד" עד "מלכות" (ראה בטבלה למטה), ויוסף הצדיק הוא שקשור לספירת ה"יסוד". מדוע? מכיון שמר על קדושתו ולא חטא עם אשת פוטיפר. וזו גם הסיבה שרק הוא - בשונה משאר הצדיקים - נקרא בשם "יוסף הצדיק". כמו כן אברי האדם מכוונים כנגד עשרת הספירות (כמבואר ב"פתח אליהו"), ו"אות ברית קודש" מכוון כנגד ספירת "יסוד" (ראה בטבלה למטה).

אם כן מצאנו את ה"מפתח לשנה טובה" - שמירת קדושת הברית לאנשים, ושמירת הצניעות לנשים. שהרי זה ה"יסוד" לכל חיינו בגשמיות וברוחניות כנ"ל. הכל תלוי ב"שמירת היסוד": בריאות, פרנסה, אושר, שלום בית, ילדים, שמחה, ברכה, הצלחה וכו'. ובפרט הגבחת ופתיחת מזלו של האדם, כמו שכתבו המקובלים (ספר הרוקח). ורמזו נפלא לדבר, בפסוק המדבר על חשיבות צניעות הלבוש של האישה נאמר: "כָּל כְּבוֹדָהּ בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה מִמְּשָׁבְצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה". (תהילים מה, יד). ראשי תיבות של המילים "ממשבצות זהב לבושה", זה מזל, ללמדך שהמזל של האישה תלוי בצניעות לבושה.

נכון שהקושי הגדול בימינו הוא דווקא בשמירת הקדושה והצניעות, מאחר שאנו נמצאים באלף השישי של העולם, המונהג ע"י הבורא במידת ה"יסוד", ולכן הניסיון גדול בענייני קדושה וצניעות, אבל ע"י הידיעה שבזה תלויה כל הצלחתנו בחיים, אנו נבין שהאמאץ משתלם, וכך יהא לנו קל יותר לעמוד בניסיונות החיים.

ניתן לצפות בהרצאה מפורטת על "עשר הספירות" מפי הרב מנשה בן פורת שליט"א באתר "הידברות".

שנה טובה ומהירה, ושלח בן פורת

שם הספירה	הצדיק הקשור לספירה	אברי האדם
כתר	-----	גולגולת
חכמה	-----	מח ימין
בינה	-----	מח שמאל
חסד	אברהם איש החסד	יד ימין
גבורה	יצחק נאזר בגבורה (פתח מגבורת ה')	יד שמאל
תפארת	יעקב איש התורה	גוף האדם
נצח	משה אבי הנביאים (נבואתו ל'נצח')	רגל ימין
הוד	אהרן כהן גדול לבוש בגדי הוד	רגל שמאל
יסוד	יוסף הצדיק	ברית קודש
מלכות	דוד מלך ישראל	עטרה

כולנו מצפים ומייחלים לשנה טובה ומבורכת, שנת בריאות והצלחה, פרנסה טובה, נחת מהילדים. "תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה", אמן.

כדי לקבל שנה טובה, אנו מתפללים, תוקעים בשופר, משפרים את המעשים, אוכלים סימנים וכו'. הכל טוב ויפה וחשוב מאד. אמנם אנו הלכנו לחפש בדברי רבי שמעון בר יוחאי בזוהר הקדוש ורבותינו המקובלים - מהו היסוד והדבר העיקרי שבזכותו נזכה להיכתב ולהיחתם בספרם של צדיקים לשנה טובה ומבורכת? אנו מעוניינים למצא את ה"ליבה" של הבאת השפע לאדם.

לפניכם המפתח לשנה טובה כפי שגילו לנו רבי שמעון בר יוחאי ורבותינו המקובלים, ובראשם האר"י ז"ל. לשם כך נקדים כמה מושגים קבליים בשפה המובנת לכל נפש:

עשר הספירות

משל למה הדבר דומה? אדם שברשותו מכשיר חשמלי עדין כמו טרנזיסטור, הוא לא יכול לחבר את המכשיר לתקע החשמל ע"י כבל חשמל רגיל, מכיון שהמכשיר יתפוצץ מעוצמת כח החשמל שיזרום לתוכו, ולכן אנו מחברים אותו לחשמל ע"י "שנאי" (טרנספורמטור), תפקידו של השנאי להוריד את עצמת כח החשמל לעוצמה נמוכה - אותה יוכל המכשיר לקלוט.

הנמשל: כאשר עלה בדעתו של הבורא יתברך לברוא את עולמו - והרי ה' יתברך הוא בכוחו מפעיל ומחיה בכל רגע ורגע את העולם - ידע הבורא כי העולם לא יוכל לקלוט את עוצמתו הגדולה, והעולם לא יתקיים בצורה כזו, לכן ה' יצר יצירה רוחנית בשם "עשר ספירות", כלומר, עשר מידות וכוחות רוחניים הנמשכים ובאים מהבורא יתברך, ועל ידן ה' מנהיג את עולמו. עוצמתן הרוחנית של עשר הספירות פחותה מה"אין סוף" (ה' יתברך), לכן העולם יכול להכיל בתוכו עצמה רוחנית זו.

כאשר ברצונו של ה' יתברך להביא לנו את הטוב או חלילה את הרע, הוא מוריד זאת אלינו באמצעות עשרת הספירות. והכל תלוי במעשינו פה בעולם הזה: במעשינו הטובים אנו מושכים אלינו מה'ספירות' שפע טוב של ברכה והצלחה, לעומת זאת המעשים הרעים מושכים אלינו מה'ספירות' השפעה של פורענות חלילה.

השומר/ת על הקדושה והצניעות*	מי שלא שומר/ת על הקדושה והצניעות*
על בני ביתו ועל בני ביתו	כל הצרות באות בשביל זה
הקב"ה שומרו ואין שום דבר יכול להזיקו	אין מכניסין אותו במחיצתו של הקב"ה
זוכה לבנים צדיקים	נקרא רע
אין רשות למלאכי חבלה להתקרב אליו	גורם שהקב"ה יפרוש מישראל
הקב"ה מסתיר אותו משונאיו ומעין הרע	כאילו שופך דמים (רוצח)
מושג בהשגחה פרטית יותר מכל העולם	עוקר נשמתו מרשות הקדושה לרשות הטומאה
מצליח במעשי ידיו ועסקיו	זה הפגם קשה לפני ה' יותר מכל העבירות
תפילתו ובקשותיו נענים	תפלתו אינה מתקבלת
גופו ונשמתו מזדככים ומאירים בעוצמה	נעשה פגום בגופו ונשמתו

*לקט מתוך הספר "טהרת הקדוש" שם מובאים 80 מעלות ו-69 פגמים

העלון מוקדש לעילוי נשמתו הטהורה של החבור היקר והחשוב נעים הליכות, מופת לרבים, נוח לשמייים ונוח לבריות, מסביר פניו לזולת, אהוב על הבריות **ליעד הראל בן ציון ואסתר מזרחי ז"ל** שירת כקצין ביחידה קרבית בצנחנים, שימש כמאבטחם האישי של ראשי ממשלות ישראל. נהרג בקיצור ימים ושנים בתאונת דרכים סמוך ליישוב ביתר ביום כ' כסלו תש"ע ת.נ.צ.ב.ה

מדריך לאכילת הסימנים בלילות ראש השנה

א. מנהג ישראל לאכול בשני הלילות של ראש השנה מיני פירות וירקות שיש בהם רמז לסימן טוב לכל ימות השנה.

ב. אחר שהתחילו בסעודה של ליל ראש השנה ואכלו כזית פת, או בסיום הסעודה לפני ברכת המזון, מברכים עליהם. ולא כנהוגים לברך עליהם לאחר הקידוש ולפני נטילת ידיים של סעודה.

ג. מכיון שהתמרים הם המובחרים מפירות שבעת המינים שלפנינו, יקח תחלה תמר ויברך עליו "בורא פרי העץ", ואם התמר הוא פרי חדש אצלו יוסיף לברך גם ברכת שהחינו, ויאכל התמר. ושוב ייקח עוד תמר ויאמר: "יהי רצון... שייתמו אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתנו", ויאכל התמר השני.

ד. בברכת "בורא פרי העץ" על התמר יכין לפטור כל פירות העץ שעל השולחן שיאכל אחר כך. וכן בברכת שהחינו יכין לפטור את שאר הפירות החדשים שלפניו.

ה. אין לברך ברכת "בורא פרי האדמה" על הלוביה, הקרא (דלעת) ורוביא, (לאוכלים הסימנים באמצע הסעודה וכנ"ל סעיף א'), מכיוון שברכת המוציא פוטרת את הירקות המבושלים שאוכלים בסעודה.

ו. נוהגים לאכול ראש כבש או איל, ולומר: "יהי רצון... שנהיה לראש ולא לזנב, וזה זכר לאילו של יצחק אבינו וכו'". ואם אין לו ראש כבש - ייקח ראש של עוף, וטוב שיצרף עמו בשר כבש כדי שיוכל לסיים בברכתו: "וזה זכר לאילו של יצחק אבינו וכו'".

ז. יש נוהגים שלא לאכול בימי ראש השנה מאכלים חריפים או חמוצים, אלא רק דברים מתוקים, לסימן טוב, שתהיה כל השנה טובה ומתוקה.

ח. יש מנעים מלאכול דג בראש השנה, משום שזה מלשון דאגה, ולעומתם יש המקפידים דווקא להביא דגים בראש השנה על השולחן, ואומרים עליו: "יהי רצון... שנפרה ונרבה כדגים".

מדריך ליום הכפורים

דברים האסורים ביום-הכפורים, החל מליל יום הכפורים ועד לצאת הצום:

אכילה ושתייה: חיוב הצום כולל מעוברות ומניקות, אמנם מי שעלול להסתכן מהצום - ע"פ דברי הרופא - עליו לאכול ולשתות "לשיעורין". פירוש, עליו לאכול 30 גרם, ולהמתין 10 דקות מתחילת האכילה הראשונה, ושוב לאכול 30 גרם וכן על זה הדרך. וכן עליו לשתות 40 גרם ולהמתין זמן מועט ושוב לשתות שיעור כזה וכו'. (וטוב להמתין גם בשתייה 10 דקות בין שתייה לשתייה).

דין קטנים בצום: אסור לקטנים פחות מגיל 9 לצום כלל. ומגיל 9 ומעלה - מאחרים להם את אכילתם בשעה או שעתיים מהזמן שרגילים לאכול ביום רגיל. ונער בן 13 ונערה בת 12 מכיוון שהגיעו לגיל בר/בת מצווה חייבים לצום כל היום. ושנה לפני בר/בת מצווה עליהם לצום עד חצות היום.

רחיצה: אסור להכניס אפילו אצבע קטנה למים. ולכן הנטילה בבוקר וכן ביציאה מהשירותים עד מקום חיבור האצבעות לכף היד בלבד. ומי שנתלכלך ידו - מותר לרחוץ את מקום הלכלוך.

סיכה: אסור לסוך בשמן, וה"ה לכל סוגי הקרם. **נעילת הסנדל:** אין לנעול נעלי עור, אלא נעליים העשויים מחומרים אחרים: בד, פלסטיק וכדומה.

יום הכיפורים הוא יום טהרה וכפרה כמו שכתוב (ויקרא טז, ל): "כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטָהַר אֶתְכֶם מִכָּל חַטָּאתֵיכֶם לִפְנֵי ה' תִּטְהָרוּ". אמנם יו"כ מכפר רק לשב בתשובה. חזרה בתשובה אינה רק למי שמוגדרים כ"חילונים", כפי שעוותו בזמן האחרון את מושג ה'תשובה', אלא כל יהודי עליו לשוב מהאיסורים שהוא נכשל בהם.

שלושה חלקים בתשובה:

- 1 חרטה:** חרטה גמורה ושלימה על מעשי העבר.
- 2 וידוי:** להתוודות בפיו לפני ה' על החטאים.
- 3 עזיבת החטא וקבלה לעתיד:** הקבלה צריכה להיות כל כך חזקה עד ש"יעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם" (לשון הרמב"ם).

מדריך להג הסוכות

ש. כיצד אבנה את דפנות הסוכה?
 ת. עליך לבנות מינימום 3 דפנות לסוכה. הדפנות יכולות להיות מכל חומר יציב (עץ, ברזל, פלסטיק), אמנם עליך להיזהר מאד שלא לבנות את הדפנות מבדים, מאחר והם מתנועעים ברוח.

ש. כיצד אסכך את סוכתי לפי ההלכה?
 ת. לגבי הסכך - בניגוד לדפנות - עליך להקפיד על מספר תנאים:

- 1 **שיהיה דווקא מחומר שגדל באדמה:** עצים, ענפים וכדומה. אבל אין לסכך בברזל או פלסטיק וכדומה.
- 2 **שיהיה תלוש,** ואין לסכך בעודו מחובר לאדמה.
- 3 **שיהיה מדבר שלא מקבל טומאה,** ולכן ארגז עץ או כלי העשוי מעץ וכל כיצא בזה פסולים לסיכוך.

ש. האם אוכל לבנות את סוכתי במרפסת מקורה?
 ת. לא. מאחר שהסוכה צריכה להיות מתחת לכיפת השמיים. (גם אסור שיהיה מעל הסוכה ענפי עץ המחוברים לאדמה).

ש. איזה מאכלים עלי לאכול בחג הסוכות בתוך הסוכה דווקא?
 ת. פת או מיני מאפה מעל 55 גרם עליך לאכול בסוכה. (על הלחם עליך לברך "לישב בסוכה", ועל מיני מאפה - אין לברך ברכה זו). שאר הדברים אתה רשאי לאכול מחוץ לסוכה.

ש. אבקש קצת הדרכה בבקשה לגבי נענוע ארבעת המינים.
 ת. קח את הלולב והדס והערבה כשהם קשורים יחד ביד ימין, ותברך "על נטילת לולב" (ביום הראשון תוסיף ברכת "שהחינו"), בסיום הברכה קח את האתרוג ביד שמאל, הצמד אותו לשלושת המינים שביד ימין, וכך תנענע את המינים לדרום, אחר כך לצפון, מזרח, מעלה, מטה, מערב. בכל צד תנענע 3 נענועים.

ש. האם אישה חייבת בישיבה בסוכה ובנטילת 4 המינים?
 ת. לא.

ש. מה זה "יום הושענא רבה", ומה עושים ביום זה?
 ת. יום השביעי של סוכות נקרא "הושענא רבה", ביום זה מוסר את פסקי הדין שנכתבו בראש השנה ונחתמו ביום הכפורים למלאכים שייבצעו את פסקי הדין. לכן נוהגים להיות ערים כל הלילה, ללמוד תורה ולהתפלל לשנה טובה. כמו כן לאחר תפילת מוסף לוקחים 5 בדי ערבה וחובטים אותם בקרקע.

ש. מה זה "יום הושענא רבה", ומה עושים ביום זה?
 ת. יום השביעי של סוכות נקרא "הושענא רבה", ביום זה מוסר את פסקי הדין שנכתבו בראש השנה ונחתמו ביום הכפורים למלאכים שייבצעו את פסקי הדין. לכן נוהגים להיות ערים כל הלילה, ללמוד תורה ולהתפלל לשנה טובה. כמו כן לאחר תפילת מוסף לוקחים 5 בדי ערבה וחובטים אותם בקרקע.

ש. מה זה "יום הושענא רבה", ומה עושים ביום זה?
 ת. יום השביעי של סוכות נקרא "הושענא רבה", ביום זה מוסר את פסקי הדין שנכתבו בראש השנה ונחתמו ביום הכפורים למלאכים שייבצעו את פסקי הדין. לכן נוהגים להיות ערים כל הלילה, ללמוד תורה ולהתפלל לשנה טובה. כמו כן לאחר תפילת מוסף לוקחים 5 בדי ערבה וחובטים אותם בקרקע.

הלכות ראש השנה

א. מנהג ישראל להסתפר בערב ראש השנה לכבוד החג. ולובשים בגדים מכובסים ומגוהצים לכבוד ראש השנה, להראות שאנו בטוחים בחסדי השם יתברך שיוציא לאור משפטינו

טוב להניח לפניו פרי חדש, כדי לברך עליו שהחינו. ואם אין מצוי לו פרי חדש, אף על פי כן יברך שהחינו.

ה. **אסור לאפות או לבשל או להכין את השולחן מיום טוב ראשון ליום טוב שני של ראש השנה.** ורק מותר להדליק את הנר ביום טוב ראשון לקראת ערב לכבוד היום השני.

ו. מנהג טוב שלא לישון ביום ראש השנה, מכיון שהישן בראש השנה - מזלו ישן. והיושב בטל ואינו עוסק בתורה נחשב כישן. ואם קשה לו - יישן מעט **אחר חצות היום.**

הלכות שופר

א. נכון שיאמר התוקע לצבור השומעים קודם שיתקע בשופר, שיכוונו לצאת ידי חובת הברכות ומצות שמיעת קול שופר, ושגם הוא מכין להוציאם ידי חובת הברכות ומצות שמיעת קול

שופר. **ב.** אין לקהל לענות "ברוך הוא וברוך שמו" אחר הזכרת ה' שבברכת התוקע, משום שזה הפסק בברכה.

ג. יחיד שאינו יכול להתפלל עם הצבור, ובא התוקע לביתו לתקוע לו, צריך לעמוד בשעה ששומע התקיעות.

ד. אף על פי שהנשים פטורות ממצוות שמיעת קול שופר, מכל מקום הנוהגות לבא לביהכ"ס כדי לשמוע קול שופר עם ברכתיו - יפה עושות, ויש להן שכר מצווה. ואם שנה אחת אינה יכולה לבא לביהכ"ס - אינה צריכה לעשות "התרת נדרים" על מנהגה. ורק אם רוצה לבטל מנהגה לתמיד, צריכה התרה על שלא אמרה "בלי נדר".

ה. אסור להפסיק בדיבור בין הברכה לתקיעת השופר, עד לסיום סדר התקיעות. ולכן אין להתוודות בפה בין סדרי התקיעות, אלא יהרהר בלבו בלבד.

חיי שרה

סיפורי מופת וקווים לדמותה של אימי היקרה, הצדקת שרה ברכה בן פורת ז"ל. יהי רצון שנלמד מדרכיה, ויהיה זה לעילוי נשמתה. תהא נשמתה צרורה בצרור החיים.

אהבת תורה

"אהבת התורה" יקדה בליבה של אימי ז"ל, משחר ילדותנו היא חניכה אותנו לאהבת התורה. תכונה זו היא ירשה מאימה, אשר התורה הקדושה היתה אהבתה היחידה. כפי שהעידה על עצמה, שכבר בתקופת נעוריה, כשהייתה עוברת בשוק של תכשיטי זהב וכסף, לא היו מעניינים אותה כל התכשיטים הנוצצים שהזדקרו מחלונות הראווה, ורק משאלה אחת היא נשאה בליבה - לזכות בבת תלמיד חכם. כך גם אימי ז"ל אהבה את התורה ולומדיה בכל ליבה ובכל נפשה, ולכן זכתה לבנים תלמידי חכמים.

למה אמה בכתה?

עדיין חרוט היטב בזכרוני מעשה שהייתי עד לו, המעיד על גודל אהבת התורה של אימי ז"ל: לפני כ-17 שנה בערך, התארח אמי ז"ל בביתי. באותו ביקור התקשר אחד האחים וסיפר כי הוא חש בליבו, לאחר מכן הלכנו יחד לקבל ברכה משכני הרב הצדיק בנימין זילבר זצ"ל. לאחר שאימי ז"ל נתישבה מול הרב היא פרצה בבכי קורע לב. חשבת, בודאי אמה תבקש ברכה לאח שחש בליבו, או אולי היא תבקש על אח אחר שלא זכה שנים רבות לפני בטרן, אך אימי ז"ל בקשה אחרת לגמרי היתה בפייה: "אני מבקשת ממך כבוד הרב שתפלל על בני שיחיה שעזב את הלימוד בכולל, והלך לעבוד - שיחזור לספסל הלימודים!". מדהים! למרות שבנה התעסק במקצוע קודש, והיה מקפיד על קלה כחמורה, שאיפתה הטהורה היתה שכל בניה ילמדו אך ורק תורה בלבד.

קבלת יסורים באהבה

אמי ז"ל סבלה רבות במשך חייה: כבר בגיל 9 עברה ניתוח בבטנה. בנה הבכור נפטר בהיותו בגיל 5. כל חייה סבלה מחולי מעיים, ולעיתים קרובות נצרכה להתפנות באופן פתאומי ומיד, הדבר גרם לה אי נעימויות רבות. בגיל 29 עברה ניתוח "אולקוס" וזכתה לה חצי מהקיבה. לכן היא היתה חייבת לאכול מעט והרבה פעמים ביום, ותמיד החזיקה פרוסת לחם בתיק, כדי שתהיה מצויה לה לעת הצורך. לא נוכל לפרט את כל מחלותיה של אמה ז"ל, מאחר

ולא היה אבר בגופה שלא חלתה בו, ואת המחלות שפקדוה לא תוכלו לספור באצבעות ידיכם בלבד. כל זאת מלבד הצער הרב שסבלה עקב המאורעות הקשים שאירעו לבניה שיחיו. מעולם לא שמענו מפיה תרעומת או תלונה ח"ו על צרותיה הרבות. היא קיבלה את סיבלה בדומייה ובאהבה, מתוך אמונה שלימה וחזקה שהכל משמיים, בד"ן וביושר, לכפרת עוונות או סיבה אחרת. ומתוך אמונה שלימה שה' שולח ייסורים רק למי שהוא אלוהב אותו ורוצה בטובתו, וכמו שכתוב: "את אשר יאהב השם יוכיח, וכאב את בן ירצה".

גם זה יעבור

פעם אחת, אבי שיחיה הקריא סיפור לאמי ז"ל מתוך הספר "מעם לועז", שפעם אחת היה מלך שסבל סבל רב, ובכל זאת הוא שרד את ייסוריו וקיבלם בשמחה. שאלוהו: "כיצד אתה מסוגל לעבור את כל הייסורים האלה?". השיב להם המלך: "יש לי טבעת, שחרטתי עליה אותיות ג', ז', י', שזה ראשי תיבות "גם זה יעבור", ובכל פעם שתוקפים אותי ייסורי אני מסתכל בטבעת ונרגע". כששמעה אמי ז"ל סיפור זה, היא יישמה זאת הלכה למעשה. היא ניגשה לצורך וחרטה על הטבעת שלה ג', ז', י'. להתחזק ולהתעודד באמונה בישועת ה' ש"גם זה יעבור". (לפניכם התמונה של הטבעת).

"הטבעת עם החרטייה"

אמי ז"ל לא היתה מרשה לקדש על היין בשבת קודש, עד שיעבירו מנת אוכל לאשה גלמודה זו. כמו כן, בכל יום ששי היתה שולחת מנה יפה ומכובדת לאישה אלמנה שהיתה גרה בשכונתנו. היא היתה מכבסת ביד בכל ערב שבת את הטלית של אדם גלמוד שגר בסמוך אלינו.

לב רחום וחנון

אמי ז"ל היתה בעלת חסד באופן מעורר השתאות. על אף סבלה הרב, כל מעייניה היו נתונים להיטיב לזולת, ולא חשבה רק על עצמה בלבד. תכונה זו היא ירשה מאביה, חגי אפרים טוטיאן זצ"ל, אשר היתה בו מידת "אהבת חסד" בצורה בלתי רגילה. כפי שידוע ומפורסם בקרב יוצאי העיר יזד שבאיראן.

נשים קשות יום שצרות חיייהן העיקו על ליבן, מצאו אופן קשבת אצל אימי ז"ל.

נכנסו אליה מדוכאות ויצאו שמחות, כמ"ש "דאגה בלב איש ישיחנה". ומסבירה הגמרא, "אדם שיש דאגה בליבו - ישיח את צערו לאחר, וירווח לו". אמנם כתבו המפרשים, שזה בתנאי שהמאזין איכפת לו וכואב את צער המספר. ואכן אימי היתה מצטערת מאד בצרת הזולת כאילו היתה זו הצרה שלה. לאחר שאמי ז"ל היתה שומעת את צרת הזולת, היתה פועלת בכל כוחה לעזור לו. אם באיסוף כסף ומצרכים לנזקק, אם במתן עצה, או בלקיחתו לרב שיתפלל עליו.

עד כדי כך היה ליבה רחום וחנון, שכאשר היתה שומעת ממקלט הרדיו על איזה חייל יהודי שנהרג, היא היתה בוכה ושרויה בעצב כל אותו היום. בימי מלחמת "שלום הגליל" שלצערנו הרב נהרגו חללים רבים מחיילינו היקרים, לא היה לה לא יום ולא לילה, מרוב

כאב וצער על דם ישראל שנשפך כמים. הדברים הגיעו לידי כך שכבר הוצרכנו לסגור את מקלט הרדיו.

גומלת חסדים

כשהיתה אימי ז"ל מבחינה באדם גלמוד ובודד הזקוק לדבר מאכל ומשקה, היא היתה דואגת לשלוח לו מנה יפה לכבוד שבת. לדוגמה, בבנין שלנו התגוררה אישה גלמודה ללא משפחה,

אמי ז"ל לא היתה מרשה לקדש על היין בשבת קודש, עד שיעבירו מנת אוכל לאשה גלמודה זו. כמו כן, בכל יום ששי היתה שולחת מנה יפה ומכובדת לאישה אלמנה שהיתה גרה בשכונתנו. היא היתה מכבסת ביד בכל ערב שבת את הטלית של אדם גלמוד שגר בסמוך אלינו.

לא היה שייך שאדם יכנס לבתינו ולא יאכל וישתה, לרבות אנשי מקצוע שבאו לבתינו. פעם אחת הגיע פועל ערבי להחליף את בלוני הגז הריקים, אמי ז"ל היתה שוכבת תשושה במיטתה, וביקשה מאחי שיחיה שיגיש לפועל כוס מים. אחי סירב, בטענה שאינו בן ברית ואין צורך לדאוג לו. אמי ז"ל מאד כעסה, מחתה בתוקף ואמרה לאחי: "אם אתה לא תביא לו את הכוס המים, אקום ממיטתי ואגיש לו זאת".

"יהודים, בואו לעזור!"

באחת השבתות שכב אחד מבני

המשפחה בביה"ח הדסה הר הצופים, ומצבו היה קשה ביותר. אימי ז"ל נשארה בביה"ח סמוך למיטתו כדי להשגיח עליו. דודי היקר (אח אימי) הגיע לבקרה ביום שבת בבוקר, והנה הוא רואה לתדהמתו את אימי ז"ל עומדת בפתח ביה"ח, פורשת את ידיה כלפי מעלה, בוכה וצועקת בקול רם: "יהודים, רחמנים בני רחמנים! בואו ותעזרו!" דודי חשש שמא קרה דבר לבן המשפחה הנ"ל. מה רבה היתה תדהמתו כאשר ניגש לאמי ז"ל, והיא סיפרה לו, שהעזרה שהיא מבקשת זה עבור איזה אדם אשכנזי שלא הכירה שמתה לו אימו, והוא חושש שיתחוו את אימו, והוא בוכה, וצריך לעזור לו. **מדהים ביותר!** באותם רגעים שבן משפחתה הקרוב היה נתון בסכנת נפשות, עדיין היא דאגה לאדם זר שסבל, וביישה את עצמה כדי לעזור לו.

הדוגמא האישית

אימי ז"ל היתה אשה תמימה ופשוטה, וזכתה שכל יוצאי חלציה שומרי תורה ומצוות, עם יראת שמיים טהורה. בניגוד לרבים וטובים שלא זכו לכך, למרות השללם הרחבה בתורה. בוודאי תרצו לדעת מהו המתכון הסודי לזכות לבנים צדיקים שהיה בידה? התשובה, ה"דוגמא האישית" של ההורים היא המשפיעה העיקרית על נפש הבנים, הרבה יותר מכל דברי המוסר שאומרים ההורים לבניהם, שאין לזלזל בחשיבותם. במילים אחרות, רק כאשר החינוך מגיע ממקום **אמיתי**, שההורה **באמת** איכפת לו עיני התורה והיראת שמיים, רק חינוך כזה משפיע על לב החניך. ואילו, כאשר החינוך מגיע ממקום מזויף, והינו רק מהשפה ולחוץ (כך מקובל לחנך, או כך התברה דורשת, וכדומה) - אין השפעה לחינוך שכזה. בקיצור, קודם אדם צריך לחנך את עצמו, ורק אח"כ יצליח בחינוך בניו.

לאימי ז"ל היתה יר"ש טהורה ו**אמיתית**. אימי היתה יכולה להתעלף ולהיות חולה מרוב כאב על עבירה שנעשתה. ומאידך, היתה לה ערך רב, ושמחה אמיתית מכל מצווה, ברכה, ענייית אמן, וכו' וכו'. אין ספק שחינוך כזה אשר נבע ממקור טהור ואמיתי, השפיע ופעל על נפשות בניה ובנותיה שיחיו. (מלבד העובדה הפשוטה, שהכניסה את כל בניה ובנותיה, למוסדות השייכים לאנשים החרדים לדבר ה'. שבלעדי זה, אין שום ערך לכל החינוך שמקבלים מהבית, כידוע).

לעילוי נשמת
יצחק חגי' בן חלומה
ומסעודה ז"ל
נפטר י"ז כסליו תשע"א
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
אברהם מימוני ז"ל
בן ר' יצחק ורומיה ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

הצוואה של אמא

אימי היקרה הצדקת שרה ברכה בן פורת ז"ל, כתבה את "צוואתה" כבר לפני 22 שנה, בראש חודש אלול תשמ"ט (1989). אין בצוואה זו הורשת "רכוש גשמי", כי את זה לא היה לה להוריש, אלא הורשת "רכוש רוחני" רב ערך - הנהגות יקרות וחשובות לחיים. בגלל חשיבות הדברים ראינו לנכון לשתף אתכם בירושה היקרה שקיבלנו מאימי ז"ל. לפניכם נוסח ה"צוואה" בנוסחתה המקורית.

על המעטפה אימי כתבה: לבני היקר הרב בן פורת, תקבל נא את עוץ זה, ושומר זאת לכל חיך, עד 120 שנה. אמא. וזה לשון הצוואה:

יום ד' כ"ב מנחם אב התשמ"ט

הנהגות טובות מהאמא

לבנים:

- 1) להתנהג עם האשה בכבוד ובנחת. ואפילו אם ח"ו תעשה דבר שלא כהוגן להתנהג בנחת. וחלילה שלא להכניס פחד בבית.
- 2) לעשות חסד כפי יכולתכם, ויש לכם ללמוד מאבי ז"ל כידוע.
- 3) מאד מאד הוו שפלי רוח, ואפילו כשתגיעו למדרגות גבוהות לא להכניס שום גאווה בלב.
- 4) לא לקנות עליות לתורה ושאר מצוות לעילוי נשמתו רק כפי יכולתכם, והעיקר שאתם בעצמכם תלמדו משניות וכו' לעילוי נשמתו.
- 5) מצות הכנסת אורחים תהא טבועה בתוך דמכם, וכמובן אורחים מהוגנים

לבנות:

- 6) לכבד את הבעל [וכל המשפחה של הבעל] ולשמוע בקולו, וח"ו שלא לסרב לדבריו.
- 7) לא לדרוש מהבעל יותר מיכולתו רק כפי יכולתו.
- 8) להתנהג עם כל אדם ובפרט עם השכנים באהבה ואחווה וסבר פנים יפות.
- 9) כשיהיה לכם כסף קודם לתת לעניים הקרובים ואח"כ לשאר.
- 10) כפי יכולתכם תזהרו להתרחק מעין הרע, שלא לפרסם מה שאתם עושים, אלא הכל בצניעה.

ואני מברכת אתכם בבני חיי ומזוני וכל טוב אמא

הדרכה לזוגיות נכונה על ידי הרב נחום דיאכונט

שלום בית וחינוך הילדים

לחינוך, וגם כדי שהילד יראה בית חם, טוב, ואוהב. ויציבות הילד תלויה ביציבות הבית, הוא זקוק לקרקע מוצקה תחת רגליו הקטנות.

אבא מחייך לאמא

אנו צריכים לשדר לילד בכל הערוצים האפשריים, ובדרכים המותרות - כי אבא ואמא קשורים, אבא ואמא אוהבים! אבא ואמא זה קואופרטיב אחד! מדוע שילד לא ישמע אמא שאומרת בהתרגשות: "עוד רבע שעה אבא שלנו בא! אבא שלנו מגיע עוד מעט!", וכי זה נוגד את גדרו הצניעות במשורה? כמה יופי יש כאן! מדוע שילד לא ישמע מילים יפות כאלה?!

מסיימים את הארוחה, אבא מעודד את הילדים להגיד תודה רבה לאמא, "אמא טרחה, אמא בישלה, אמא הגישה, תודה רבה! גם לריבונו של עולם נאמר תודה רבה - בברכת המזון, אבל תודה רבה לאמא". ויחד עם זה רצוי לאבא לומר גם לפעמים משפט כזה: "תגידו לי האם יש עוד אמא כזאת בעולם?". זה מטיב עינים מאד - לשמוע מילים טובות, לראות איך אמא מכבדת את אבא, ולהיווכח איך אבא לוחם על כבודה של אמא. מגיע לילד שנשדר אליו בכל הערוצים כי אבא ואמא קשורים עד מאד, אבא ואמא אוהבים מאד!

סיפרה לי אם על בתה, שמגיל צעיר מאד אהבה לצייר. היה מעניין לראות, כי בכל ציור שלה הופיע גם איזשהו בית, ובתוך הבית שעון המורה על השעה - תשע וחצי... הילדה גדלה, נכנעה בת שבע עשרה, שמונה עשרה. אמה ישרה עימה וחזרה איתה לימי הילדות. הזכירה לה את הסיטואציה הזו, והסבירה לה: "את היית כל כך קשורה לאבא, שבכל ציור שלך הופיעה השעה תשע וחצי בשעון, כי בשעה זו אבא היה נכנס הביתה". הבת הגיבה: "אמא! אם אני זוכרת נכון, ה'תשע וחצי' זה את, לא אבא. פשוט, כל פעם שמעתי מפיך: 'עוד חצי שעה אבא שלנו מגיע', 'עוד מעט יהיה תשע וחצי - אבא יכנס'. ומכאן תוצאות הציורים". מפעם לראות מה עושה לילד התחושה שאמא מחכה לאבא.

מתוך הספר "זכונ" סיפורי זוגות בסערת החיים. ב"ב, שבת תשס"ט. באדיבות המחבר.

ישנו קשר אמיץ בין "שלום בית" לחינוך הילדים. הילדים הללו שחווים חיכוכים בין ההורים הם כל כך אומללים, הם כל כך מסכנים. לצערי, כואב מאד לשמוע את הלב המתחמץ שלהם, ואני שומע אותם בדמעות. כידוע, הורים רבים מתכתשים בפני הילדים בהידור רב. שאלתי אבא: "מדוע הילד צריך לשמוע את כל זה?". עונה האב: "כדי שיידע איזו אמא יש לו...!". הוא חושב לעצמו שאם הילד לא יעריך אותה, הוא יעריך אותה, וישמע רק לו... גם אם נאמר שהשיקול נכון במציאות, זו אכזריות ושטות. אבל האמת היא שזו טעות מעיקרא, הבל הבלים...

חינוך בצוואה

כידוע, כדי לחנך יש להגיע לגישה מוסכמת על ידי שני ההורים. לכך, ראשית כל על ההורים להגיע לאחדות - "והיו לבשר אחד", רק כך הם יוכלו לגבש עמדה מתאימה ומוסכמת. וראוי לשנון, כי ילד מרגיש בדיוק מה המצב בבית, החיישינים שלו מאד מדויקים, ולפי זה הוא מנווט את המשמעת שלו כלפי ההורים.

חשוב מאד להקים משפחה בריאה עבור ההתפתחות הבריאה של הילדים. האבא תורם את השכלתנות הגברית, האם מעניקה את הרגש הנשי. הילד זקוק גם לזה וגם לזה. אב המשאיר את כל החינוך לאם, הדבר מורגש היטב על הילד, וכן להיפך.

שווחתי בטלפון עם זוג, על ילדם. אמרתי להם: "ממה שאתם משמיעים, אני מרגיש כי לילד אין קשר טוב עם האבא, הוא זועק לשיחות נפש עם אביו, האם אני צודק?". האבא הגיב: "או אמת, כי פשוט אין לי זמן...". "מסכן שכמוך", אמרתי לו, "תראה כמה זמן אתה מבוזבז על הקלקולים של הילד. סיפרת, שאתה הולך בכל רחבי בני ברק לחפשו, כאשר אינו שב הביתה בערב, וכי לכך יש לך זמן?! את הזמן הזה תקדיש לשבת איתו".

תשננו לעצמכם! הקב"ה ברא את העולם בצורה כזו שאבא ואמא יחנכו יחד. וכאמור, כדי שאבא ואמא יחנכו ביחד צריכים להשוות ראש. אם אבא יגיד 'לא' על דבר שהאמא אמרה 'כן', אם האבא יוותר לילד על עונש שאמא הטילה עליו, אין הרבה מה לצפות מהילד. חייבים שלום בית כדי להגיע

פדיון נפש על פי הקבלה

עם כוונות הרש"ש זצ"ל על ידי רב מקובל מומלץ על ידי כל גדולי הרבנים והמקובלים

כל קהילות ישראל בכל ארצות מושבותיהם נהגו לעשות "פדיון נפש" על כל צרה שלא תבוא ומיד היו נושעים:

לרפואה, למציאת הויגו, לפרנסה, לזרע של קיימא, להצלחה, לשלום בית, וכו'.

סגולת הפדיון להחזיר לאדם את הצלם הרוחני ואת כל כוחות הנשמה ("המוחין") שנסתלקו ממנו ונטמאו בתוך כוחות הטומאה ("הקליפה"), ובכך מסתלקת ממנו הצרה תיכף ומיד.

שימו לב לדבריו הנלהבים של המקובל רבי חיים ויטאל זצ"ל תלמיד האר"י זצ"ל על חשיבות הפדיון:

"ופדיון נפש זה הוא תועלת ותרופה לכל צרה שלא תבוא, ובפרט לחולים שיתרפאו במהרה, וכבר היו מניסים ובודקים אותו [=פדיון נפש] יותר מאלף פעמים, והיה מועיל בעזרת השם תכף באותה שעה, והייתה נכרת תועלתו ותרופתו לכל אדם, והיו אומרים מה גדלו מעשך ה'".

כל כספי הפדיון קודש להוצאת העלון

צלצלו 054-8486661

המלצתו של המקובל האלקי

הרב בנייהו שמואלי שליט"א

ראש ישיבת המקובלים "נהר שלום" לעמותת "אור עליון"

מיון בנה לחינוך ופדיון נפש... המלצה שלי היא ללמוד מרבותי ומהנביאים... המלצה שלי היא ללמוד מרבותי ומהנביאים... המלצה שלי היא ללמוד מרבותי ומהנביאים...

ואכן משה צפורה אהוב לצעירי אלה ככל האפשר ולצאת פדיון נפש, וצאת פדיון נפש, וצאת פדיון נפש... המלצה שלי היא ללמוד מרבותי ומהנביאים...

אחים יקרים! אנו זקוקים לתרומות רבות להמשך הוצאת העלון.

אבא צלצלו ותירמו 054-8486661

או הפקידו בבנק הדואר, מספר חשבון 8362846, עבור עמותת "אור עליון"

יהדות בכיף אצלכם בבית

נהניתם מהעלון? רוצים לשמוע עוד? זה פשוט מאד! ארגנו מספר חברים בביתכם ל"חוג בית" באווירה ביתית ונחמדה

הרב מנשה בן פורת מרצה בכיר בערוץ "הידברות" וכותב העלון שבידכם יעביר לכם הרצאה מרתקת בנושא המעניין אתכם:

בחירת בן/בת זוג • סוד החלומות • זוגיות תורה ומדע • ארכיאולוגיה והתנ"ך • ועוד

צלצלו 054-8486661